

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IX. Ad omnes Christianos spectat proximorum etiam Infidelium saluti consulere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

nemo salutem consequi potest, nisi ita se habeat. Sed quamvis summam complectaris Philosophiam, proximi autem iacturam contempseris, nullam apud Deum
 1. Corin. fiduciam habere poteris: Unde hoc constat: ex B. Pauli verbis: E: si distributo in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum, ita ut ardeam; charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. *Vides quantum à nobis Paulus requirit: At qui pascit, non suam, sed proximi quarit utilitatem. Sed non sufficit hoc, inquit: Cum charitate hoc fieri vult, & misericordia plurima. Propterea legem hanc statuit Deus, ut nos in vinculum charitatis adduceret. Hac Chrysoft.* Ceteras verò utilitates ex testimonio sequenti capite adducendis colligemus.

CAPVT IX.

Ad omnes Christianos spectat proximorum etiam Infidelium salutem consulere.

Quamquam non omnes fideles fide Christiana præditi, ad alios instituendos sint idonei, multi tamen sunt, qui id commodè possunt, & si nolunt, inducendi sunt, ut pro sua virili parte Ecclesie sanctæ, animarumque salutem deseruiant. Et ut omittam eos, qui ex officij munere, vel ex sua vocatione venient huius studio operam dare, quales sunt Pastores, & Religiosi post ipsos, alij profectò sunt, qui licet ad hoc non vocati, idonei tamen sunt, quibus quippe major fides, & doctrina insit, quam alijs idiotis, & vulgaribus. Hos sancti Patres, præcipuè tamen S. Joan. Chrysoft. passim hortatur, ut majori illa luce præditi, non se ipsos solum, sed & alios etiam Infideles erudiant, & ad fidem alliciant.

Homil. 24. in Matth. Omnes Christianos exhortans ait: Scitote quia mercenarij sumus conducti: si ergo mercenarij sumus, cognoscere debemus, quæ sunt opera nostra; mercenarius enim sine opere non potest esse: Opera autem nostra sunt opera iustitiae, non ut agros nostros colamus, & vineas: non ut divitiis congregemus, & acquiramus honores, sed ut proximos proficiamus. Et quamvis hac sine peccato facere possimus tamen non sunt opera nostra, sed diaria nostra. Sicut ergo nemo sic conducit mercenarium, ut hoc solum faciat, quod manducet: sic & nos ideo vocati non sumus à Christo, ut hac solâ operemur, quæ ad nostrum pertinent usum, sed ad gloriam DEI. Et sicut mercenarius, qui hoc solum facit, quod manducet, sine causa ambulat in domo: & sic nos si sola hac fecimus, quæ ad nostram pertinent utilitatem, sine causa vivimus super terram: & sicut mercenarius prius afficit opus suum, deinde diaria sua: & sic nos si mercenarij Christi sumus, primum debemus aspicere, quæ ad gloriam DEI pertinent, proximique profectum, (quia charitas, & verus amor erga DEUM non quarunt, quæ sua sunt, sed ad libitum amati cuncta desiderant perficere) deinde quæ ad nostram utilitatem.

Idem tom. 1. homil. 3. in Genes. Ne omittamus proponere ei (hoc est Gentilibus) doctrinam scripturarum, sed omne impendamus studium, ut ab errore liberati, ad veritatem reducantur; nam licet in erroribus deprehensi sint, cognati tamen nostri sunt, & congruit, ut magnam eorum curam habeamus, nunquam torpescentes, sed summa diligentia facientes: ea quæ nobis sunt, utilem eis medicinam adhibeamus, si foris, vel tarde ad veram sanitatem redeant: nihil enim ita gratum est DEO, & ita cura, ut animarum salus. Talem igitur habentes Dominum, tam misericordem, tam benignum, tam mansuetum, cum nostra, tum fratrum

nostrorum curam geramus salutem: nam & hoc nostra salutis argumentum erit, & occasio, si non solum pro nobis ipsis solliciti, sed & proximo utiles fuerimus, ipsum ad viam veritatis manducantes.

Idem eodem Tom. homil. 8. in Genes. Auditores ad Hæreticorum excitat conversionem dicens: Operam date, ut pascita in eis (loquitur de Arianis) plantentur, & roborentur: volo enim, & precor omnes vos in Doctorum ordine esse, & non solum auditores nostrorum esse dictorum, sed & alios doctrinam nostram afferre, piscarique errantes, ut hi redeant in viam veritatis: sicut & PAULUS inquit: Unus alterum adificet, & cum timore, & tremore salutem vestram operemini. Sic DEUS nostram multitudinem augebit, & vos uberius superna fruemini gratia, magnam membrorum vestrorum curam gerentes. Neque enim Deus vult, ut Christianus se ipso tantum contentus sit, sed ut alios adificet, non per doctrinam solum, sed & per vitam, & conversationem.

Homil. etiam 10. in Genes. Tomo primo: Fortè prolixius, quam oportebat sermonem produximus: verum hoc non absque ratione, neque temerè factum est: sed ut absentes ex vobis discant, quantum sibi metipsis damni fecerint, ob corporalem cibum, semetipsos à spirituali cibo subducunt. Ceterum non valde contristentur, fraternam illos benevolentiam prosequamini, recensentes eis, quæ à nobis dicta sunt. Hoc enim germana charitatis argumentum: nam si inter magna charitatis indicia habent, qui ita de sensibilibus edulji hoc faciunt: multo magis, qui in spiritualibus hoc agunt, magnum nostrum præconium celebrant, reditque ad nos quicquid est utilitatis: nam cuius studium est docere proximum, is non tantum illi beneficit, quantum sibi ipsi magnam mercedem parat, dum duplicem percipit mercedem, retributionemque à DEO majorem assequitur. Denique is, qui fratrem docere tentat, dum illi commemorat, & dicta secum repetit, & melius tenet: igitur cogitantes tantum lucrum vestrum, ne invidiam fratribus vestris, sed à vobis discant, quæ nunc à nobis dicuntur. Ut autem plenus doceantur, ducite illos ad nos, persuadentes ipsis, quod nihil obest spirituali mensa, si præcedat corporali cibi sumptio, sed haberi debet omne tantum spirituali sermoni idoneum.

Præcipuè verò Tom. 5. oratione 5. in Iudaos, idem pro Iudaorum conversione profectur argumentum: Tu quoque imitare Samaritanum illum, qui in Evangelio tantam erga vulneratum præstitit sollicitudinem. Etenim illic præterijt Levita, præterijt Phariseus, ac neuter desitit ad iacentem: sed inclementer, crudeliterque relicto seminece abierunt. Samaritanus autem quispian, qui nulla ex parte illi conjunctus erat, non præter arsit, sed miserus est accurrens, in se lavit oleum, & vinum, imposuit asino, duxit ad diversorium, pecuniam partim dedit presentem, partim pollicitus est pro ejus, qui nihil ad se iam pertinebat, curatione, nec dixit apud sese: Quæ mihi cura est istius Samaritanus sum, nihil mihi cum illo, procul absumus à civitate; & ille ne ingredi quidem potest. Ne dixeris apud temetipsum: homo sum mundanus, uxorem, & liberos habeo, & ista Sacerdotum sunt, ista monachorum: Neque enim Samaritanus ille hac dicebat, ubi nunc Sacerdotes? Ubi nunc Pharisei? Tibi Iudaorum Doctores? sed perinde quasi venarum quecipiam maximum nactus esset, ita lucrum arripuit. Et tu igitur cum videris aliquem curatione egentem, vel corporis, vel animi, ne dicis apud temetipsum, Quare ille, & ille eum non curaverunt, sed à morbo libera, ne peras ab illius causam negligentia: si inveneris aurum jacens, non dicis apud temetipsum, quare ille, aut ille hoc non sustulerunt, sed festinas ante alios rapere: Itidem & de fratribus collapsis cogita, putato quæ te ipsorum reperisse, nimirum occasionem illis medendi. Etenim si in se lavavit

Hom. 8. in Genes.

Chryf. hom. 10. in Gen. tom. 1.

Tom. 5.

Luc. 10.

vū illi velut oleum sermonis doctrinam, si obligaveris humanitate, temperantiaque vulneratum, si sanaveris, ille te faciet ditiores novus thesauri. Qui enim educerit pretiosum ex indignitate, tanquam os meum erit, inquit ille.

Ac oratione 3. in Judæos: Quotque prius rogavimus, idem & nunc rogamus, ut fratres vestros reducat ad salutem, multam sollicitudinem habeatis pro membrum neglectis: propter vos enim tantum laborem suscipimus, non ut vulgari more loquamur, neque ut plausum, strepitumque referamus, sed ut avulsos ad viam veritatis reducamus. Ac ne quis mihi dicat, nihil mihi est cum eo negotij, usinam contingat mihi mea ipsius negotia rectè gerere: Nemo suum ipsius negotium rectè gerere potest neglecta proximi salute: propter hoc, & Paulus ait: Nemo quod suum est quarat, sed quisque quod alterius, sciens quod sua quisque utilitas in proximi utilitate sita est. Sanus es tu, sed oculus tuus infirmatur: hoc est, est egrotus. Ita que si verè sollicitus fueris, prò egrotante magis dolebis, & imitaberis in hoc quoque Beatum illum, qui dicit: Quis infirmatur, & ego non infirmor? Quis offenditur, & ego non utor? Et enim si cum duos obolos dederimus, paulumque pecunia insumpserimus in pauperes gaudemus: si poterimus animas servare, quanto majorem voluptatis fructum capiemus? Quantum autem in futuro seculo recipiemus gaudium? nam ibi quoque quoties convenimus, multam capiemus voluptatem ex congressu remissentes beneficiorum, quæ vicissim alij in alios prestimus. Deinde cum illos conspexerimus ad tribunal illud merendum, multa fiducia participes erimus.

2. Corinthe
11.

Et infra in eodem sermone, non solum homines, & viros huic operi studere, sed & feminas suadet, dicens: Ut igitur & fratres servemus, & nobis ipsis veniam pro peccatis, imo potius multam fiduciam repouamus: Denique curemus & illud, ut à ceteris omnibus nomen DEI glorificetur, cum uxoribus, liberis, & famulis ad hunc venatum, & indaginem egressi extrahamus à Diaboli laqueis captos ab illo, juxta ipsius voluntatem: nec prius desistamus quam quicquid per nos prestari poterit, prestiterimus, sive pareant, sive non pareant. Quin potius impossibile est, ut Christiani cum sint, non pareant. Sed ne, vel hanc excusationem habeatis, illud dico: si postquam multa verba exhauseris, & quicquid per te prestari poterit expleveris, videris illum non obtemperare, adducito ad Sacerdotes, & omnes per Dei gratiam poterunt venatu, totumque eum erit, qui illum adduxeris. Expedit ut hæc, & uxores dicant viris, & viri uxoribus, & filii parentibus, & patres filiis, & amici amicis. Discant hæc & Judæi, & hi, qui nobis quidem conjuncti videntur, sed cum illis sentiunt, quod nobis aliquod studium est, ac sollicitudo, vigilantiæque pro fratribus nostris ad illos ultra currentibus. Et omnes ante nos illos corrigent, qui cum nostra professione sint, tamen illo committunt. Quin potius nemo post hæc ausurus est ad illos confugere, sed erit corpus Ecclesie purum. DEUS autem, qui vult omnes homines fieri salvos, & ad agnitionem veritatis pervenire, & vos ad istum ventum corroboret, & illos ab hoc errore liberec. ita Chrysost.

C A P V T X.

De jucunditate, quam ex conversione animarum Evangelij ministri consequuntur.

Nec utilitatem solum, aut dignitatem hi, qui animarum lucris se consecrant; sed & jucunditatem, & oblectationem non parvam ex hac functione consequuntur: Nam licet prima fronte aspera, & odiosa videatur, solatia tamen, & gaudia passim inveniuntur in ea, ut nullum bonum, nullamve perfectionem ei desesse appareat. Nam, si ut Salvator noster testatus est (Luc. 15.) Gau-

dium est in celo super uno peccatore penitentiam agente, non eadem quoque causa erit lætandi in terris, seu cum hominem ad penitentiam converti, seu cum totis conatibus ad perfectionem aspirare cernimus? Plurimæ enim sese offerunt lætitiæ rationes: ac in primis DEI honor; proximi salus, quem sicut nos ipsos diligere jubemur: tum etiam maximum, ac gratissimum quoddam indicium divinæ bonitatis, clementiæ, & patientiæ, in perdita ovicula, non solum toleranda, sed etiam super humeros reportanda, cujus quidem clementiæ nos ipsi testes, & spectatores sumus.

Præterea illud quoque accedit, quod iam præclari doni ac muneris aliqua ex parte nos ipsos etiam participes esse sentiamus, ut cum Paulo dicere, & quodammodo gloriari nobis liceat: (1. Cor. 3.) Ego plantavi. Est autem maximum naturale, ut in eo quisque delectetur, idque diligit, in quod aliquid studij, atque operis impendit, eoque magis, quo ea res præclarior, ac præstantior est. Quid aut majus, aut præclarius, quam alios homines Christianos, ac beatos efficere, quod non modo est proprium DEI opus, sed & primum inter omnia ejus opera locum obtinet? Quemadmodum etiam exultabat Paulus in Philippensibus, Gaudium meum inquit, (ad Philip. 4.) & corona mea. Quo modo in Corinthiis, quos gloriam suam in Die Domini appellat? 2. Cor. 1. & 1. ad Thessalonicenses 2. Quæ est, ait, nostra spes, & gaudium, aut corona gloriæ? nonne vos ante Dominum nostrum Jesum Christum estis in adventu ejus? Vos enim estis gloria nostra, & gaudium.

1. Cor. 3.

Phil. 4.

2. Corint.

1.

Galat. 4.

Joan. 16.

Nec minus lætandi occasionem excitant labor, sollicitudo, & cura, quæ sæpè comitari solent hujusmodi fructus, de quo Apostolus, ad Galat. 4. Filii, quos iterum parturio, donec formatur Christus in vobis. Parturienti se comparat mulieri, quod significat moram, & laborem, & etiam cruciatum, qui in ejusmodi opera sæpè intercurrit. Itaque dubitandum non est, quin in hunc etiam partum conveniat illud, quod est à Domino dictum, Joan. 16. Mulier cum parit, tristitiam habet, cum autem peperit, jam non meminit pressuræ, quia natus est homo in mundum. Hic vero major est etiam lætitia quia non natus est homo in mundum, sed verius in cælum: vita enim corporis brevis est, ac miseriæ plena; vita autem animi sempiterna, & omni ineffabilique gaudio referta.

Quæ omnia confirmari possunt ex ipsa DEI natura, & innata bonitate, ac providentia: quæ cum tanta fuerit, ut eum è cælo in flagella, in spinas, in crucem impulerit, idque pro animarum salute, ad ejus etiam bonitatem, & providentiam spectate videtur, ut in hac sibi gratissima functione laborantes solatijs, ac lætitiæ repleat, ut mediantem delectatione opus ipsam perficiatur. Hanc igitur spiritualium gaudiorum abundantiam, Apostolorum exempla testantur: nam simul ac fuerunt verbi DEI ministerio accincti, ibant à conspectu Concilij gaudentes, quoniam digni habiti sunt pro Christi Jesu nomine contumeliam pati. Legimus & innumera alia, & Martyrum & Confessorum exempla, qui pro fidei confessione, ac propagatione, tormenta ingenti cum gaudio perpessus fuerunt. Nec similia hæc nostra ætate desiderantur, B. enim Franciscus Xaverius legitur sæpissimè in immenso illo Orientis tractu pro animarum salute laborans, solitarius manu peccatori adnota, oculis in cælum elatis, propter harum consolatorum abundantiam, hujusmodi voces edere solitus fuisse: Sufficit Dominus, sufficit: quasi ipse quoque ut Ephren consolatione divinam, ferre non posset amplius, Quin etià cū iter faceret quod ille, vèper-

B 4

per-